

I. YALPI HUDUDIY MAHSULOT

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2023 yil yanvar-sentabr oylarida Buxoro viloyatining ishlab chiqarilgan yalpi hududiy mahsulot (keyingi o'rinlarda YAHM) ning hajmi 37 088,7 mlrd. so'mni tashkil etdi va 2022 yilning yanvar-sentabr oylari bilan taqqoslaganda 4,3 foizga o'sdi.

O'zbekiston Respublikasi bo'yicha YAHMning shakllanishida Buxoro viloyatining qo'shgan hissasi 4,9 foizga yetdi.

2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari

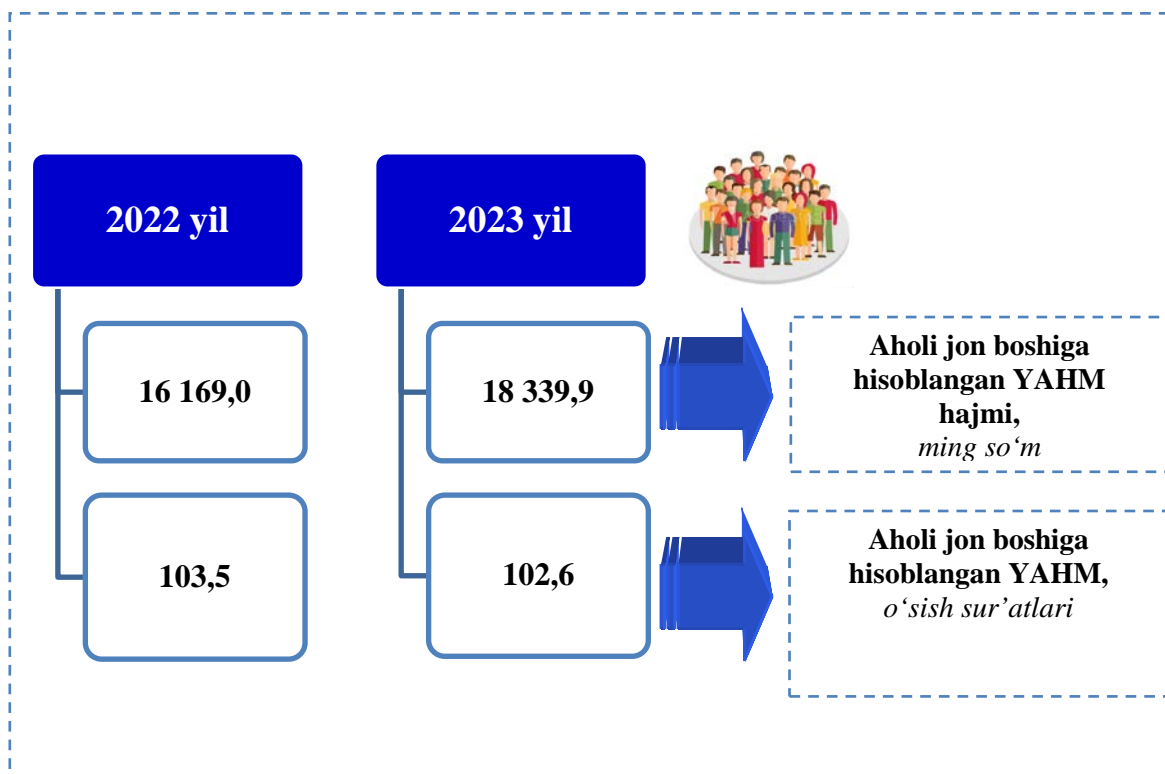
		Mlrd. so'm		o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da
		2022 yil	2023 yil	
	I. YAHM	32 152,0	37 088,7	104,3
	<i>shu jumladan:</i>			
	Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	30 646,5	35 539,1	104,2
	Mahsulotlarga sof soliqlar	1 505,5	1 549,6	105,6
	II. Tarmoqlarning yalpi qo'shilgan qiymati	30 646,5	35 539,1	104,2
	Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	13 339,2	15 355,0	103,7
	Sanoat (qurilishni qo'shgan holda)	8 104,1	9 321,0	105,0
	sanoat	5 479,6	6 406,2	106,0
	qurilish	2 624,5	2 914,8	102,9

*Buxoro viloyatining
ijtimoiy-iqtisodiy holati*

		Mlrd. so‘m		o‘tgan yilning mos davriga nisbatan % da
		2022 yil	2023 yil	
	Xizmatlar	9 203,2	10 863,1	104,3
	savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	2 452,0	2 736,8	100,1
	tashish va saqlash, axborot va aloqa	1 665,2	2 027,1	109,6
	boshqa xizmat tarmoqlari	5 086,0	6 099,2	104,6

Aholi jon boshiga hisoblangan YAHM 18 339,9 ming so‘mni tashkil etdi va bu ko‘rsatkich o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 2,6 foizga yuqoridir.

2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan YAHMning o‘shish sur‘atlari (o‘tgan yilning mos davriga nisbatan % hisobida)

Hudud iqtisodiyotining barcha tarmoqlarida yaratilgan yalpi qo‘shilgan qiymat (YAQQ) hajmi umumiy YAHMning 95,8 foizini, mahsulotlarga sof soliqlar esa 4,2 foizini tashkil etdi.

Hisobot davrida qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligining YAHMning tarmoqlar bo‘yicha tarkibidagi ulushi 43,2 foizni, sanoat tarmog‘ining ulushi 18,0 foizni, qurilish sohasida 8,2 foizni va xizmatlar sohasi 30,6 foizni tashkil qildi.

**2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha YAHM tarkibi
(jamiga nisbatan % da)**

		2022 yil	2023 yil
	I. YAHM	100,0	100,0
	<i>shu jumladan:</i>		
	Tarmoqlarning yalpi qo‘shilgan qiymati	95,3	95,8
	Mahsulotlarga sof soliqlar	4,7	4,2
	II. Tarmoqlarning yalpi qo‘shilgan qiymati	100,0	100,0
	Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	43,5	43,2
	Sanoat (qurilishni qo‘shgan holda)	26,5	26,2
	sanoat	17,9	18,0
	qurilish	8,6	8,2
	Xizmatlar	30,0	30,6
	savdo, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	8,0	7,7
	tashish va saqlash, axborot va aloqa	5,4	5,7
	boshqa xizmat tarmoqlari	16,6	17,2

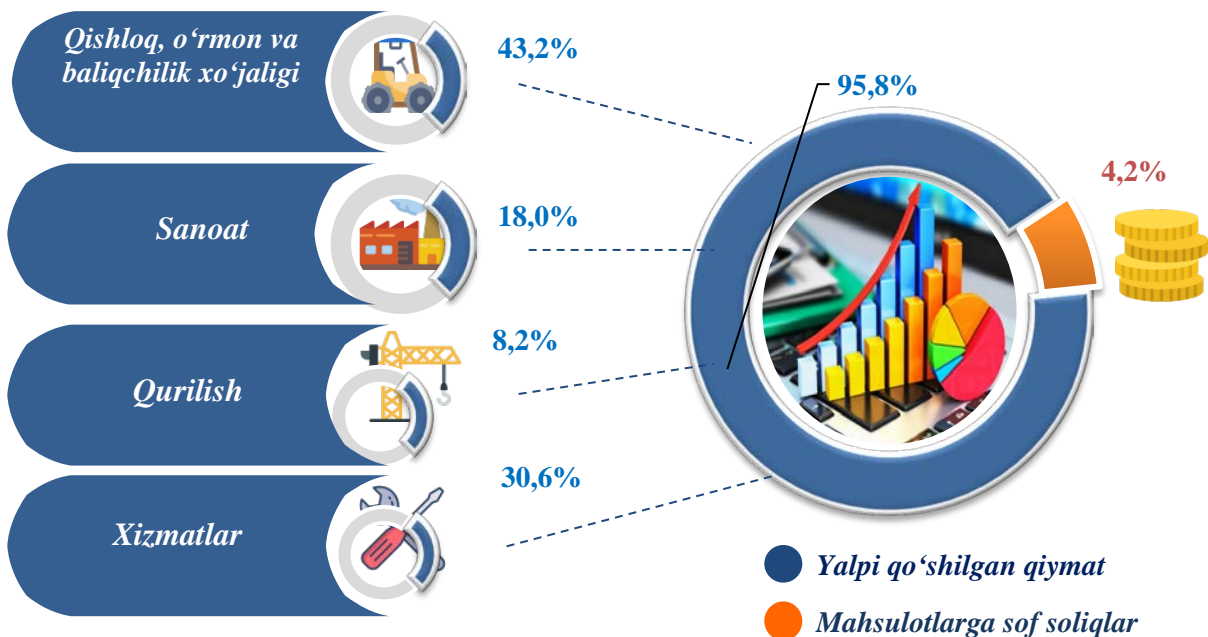

2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha YAHM tarkibi (jamiga nisbatan % da)

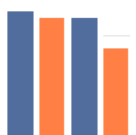
2022- yil

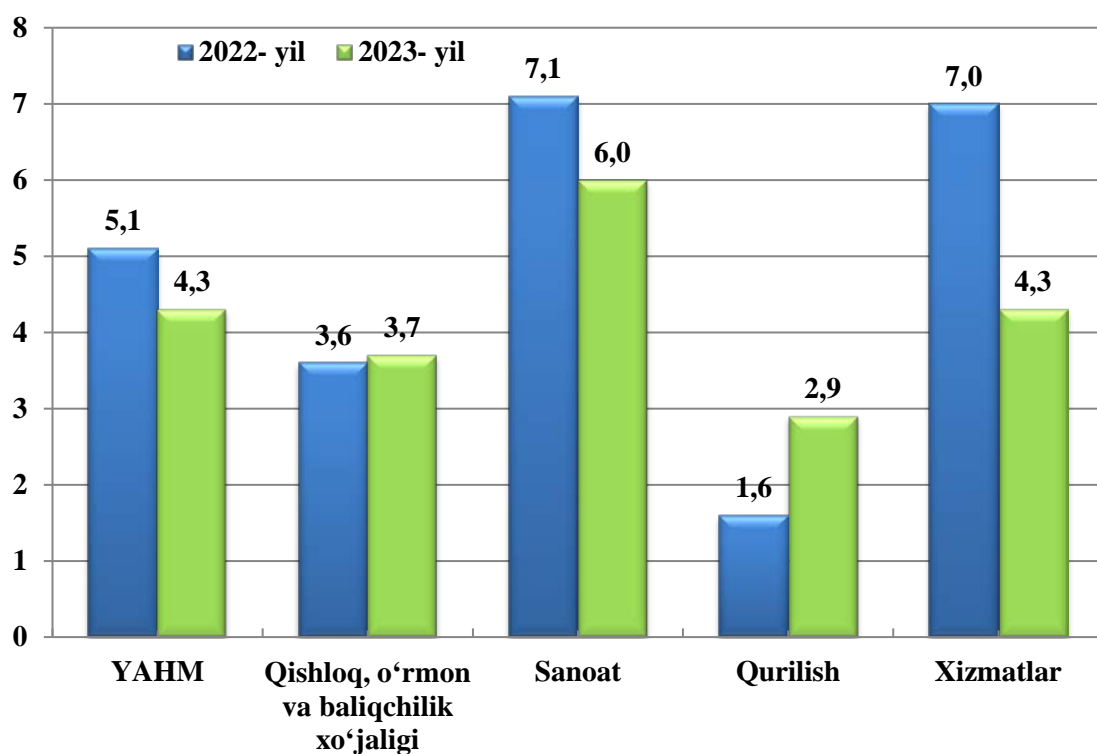
2023- yil

YAHMning o'sishi hudud iqtisodiyotining asosiy tarmoqlaridagi ijobiy o'sish sur'atlari bilan bog'liqdir. O'sish sur'atlari qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 103,7 foiz (YAHMning tarmoqlar bo'yicha tarkibidagi ulushi (43,2 foiz), sanoatda 106,0 foiz (18,0 foiz), qurilishda 102,9 foiz (8,2 foiz), xizmatlar sohasida 104,3 foizni 30,6 foiz) tashkil etdi.

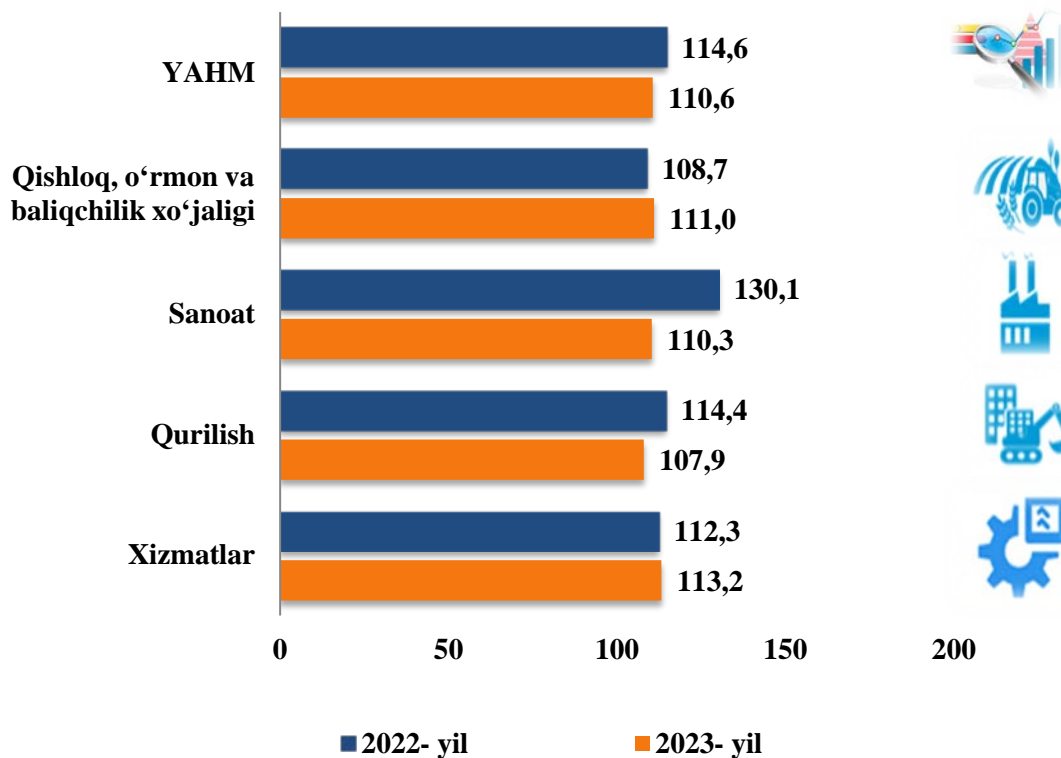
2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida YAHMning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha mutlaq o'sish sur'atlari (o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

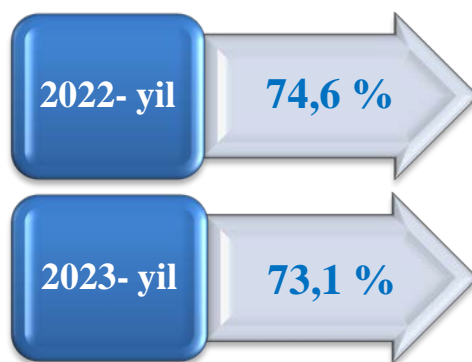
2023 yilga YAHM deflyatori indeksi 2022 yildagi narxlarga nisbatan 110,6 foizni tashkil etdi. YAHM deflyatori indeksining eng yuqori ko'rsatkichlari xizmatlar sohasida 113,2 foiz va qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligida 111,0 foiz qayd etildi.

2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida YAHMning
iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha deflyator indeksi
(o'tgan yilning mos davriga nisbatan % da)

2022-2023- yillarning yanvar- sentabr oylarida Kichik
biznesning hajmi va YAHMdagi ulushi
(jamiga nisbatan %da)

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida kichik tadbirkorlik 25 993,3 mlrd. so'mni tashkil etib (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida – 22 856,0 mlrd. so'm). YAHMdagi ulushi 73,1 %ni tashkil qildi (2022- yilning yanvar-sentabr oylarida –74,6 %).

Kichik tadbirkorlik-ning YAHMdagi ulushi-ning o'tgan yilga nisbatan pasayishi yirik korxonalar ulushining oshishi bilan bog'liq.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Yalpi hududiy mahsulot – milliy hisoblar tizimining asosiy ko'rsatkichi bo'lib, muayyan davrda mintaqaning iqtisodiy hududida joylashgan rezident-institutsional birliklar ishlab chiqarish faoliyatining yakuniy natijasini ifodalaydi.

Aholi jon boshiga Yalpi hududiy mahsulot – muayyan davrda joriy narxlardagi Yalpi hududiy mahsulot hajmini mamlakat (hudud)ning o'rtacha aholisi soniga bo'lish orqali aniqlanadi.

Yalpi qo'shilgan qiymat – ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlar qiymati (ishlab chiqarish) hamda ishlab chiqarish jarayonida to'laligicha iste'mol qilingan tovarlar va xizmatlar qiymati (oraliq iste'mol) o'rtasidagi farq orqali aniqlanadi.

Mahsulotlar uchun soliqlar – tovar yoki xizmatning bir birligiga, ya'ni rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda solinadigan soliqlar. Ularga qo'shilgan qiymat solig'i, aksizlar, eksport va import uchun soliqlar hamda boshqalar kiradi.

Mahsulotlar uchun subsidiyalar – davlat budjetidan tovarlar yoki xizmatlarning bir birligiga, ya'ni rezidentlar tomonidan ishlab chiqariladigan, sotiladigan yoki import qilinadigan tovarlar va xizmatlarning miqdori yoki qiymatiga mutanosib tarzda to'lanadigan mablag'lar (subsidiyalar).

Mahsulotlar uchun sof soliqlar mahsulotlar uchun soliqlardan mahsulotlar uchun subsidiyalarni ayirish orqali aniqlanadi.

Yalpi hududiy mahsulot fizik hajm indeksi (o'sish sur'ati) doimiy narxlarda, ya'ni o'tgan yilning mos davri narxlarida hisoblangan hisobot davri Yalpi hududiy mahsulotni (real Yalpi hududiy mahsulot), joriy narxlardagi o'tgan yilning mos davri Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali hisoblanadi.

Yalpi hududiy mahsulot deflyator indeksi - iqtisodiyotda narxlarning o'rtacha o'zgarishini ifodalaydi va nominal Yalpi hududiy mahsulotning (joriy narxlardagi hisobot davri Yalpi hududiy mahsulot) real Yalpi hududiy mahsulotga nisbati orqali hisoblanadi.